

Nivelul de implementare a recomandărilor formulate în Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei preventive efectuate la Penitenciarul nr. 8-Bender la data de 17 februarie 2026

Nr. d/o	Recomandare	Acțiuni realizate/planificate
1.	Asigurarea transportării deținuților în condiții conforme cerințelor de securitate și siguranță, inclusiv prin utilizarea mijloacelor adecvate și respectarea procedurilor aplicabile, în vederea protejării deținuților și a personalului de escortă.	<p>Activitatea de escortare a persoanelor deținute este organizată și desfășurată în conformitate cu prevederile Regulamentului privind siguranța instituțiilor penitenciare, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 93 din 02.04.2025, precum și procedurile operaționale aplicabile domeniului de pază și escortare.</p> <p>Organizarea misiunilor de escortare se realizează în baza planificării zilnice, cu efectuarea instructajelor obligatorii ale efectivului implicat, evaluarea situației operative și stabilirea măsurilor de securitate corespunzătoare fiecărei misiuni.</p> <p>Personalul Secției pază și escortare este instruit sistematic privind măsurile de securitate, aplicarea mijloacelor speciale, respectarea regulilor de escortare și reacționarea în situații excepționale.</p> <p>Escortarea persoanelor deținute se realizează ținând cont de gradul de risc, itinerarele stabilite și particularitățile operative ale regiunii de amplasare a Penitenciarului nr. 8 – Bender.</p> <p>Totodată, specificul amplasării instituției în regiunea transnistreană și restricțiile existente privind portul armamentului de serviciu în afara teritoriului penitenciarului influențează aplicarea integrală a anumitor proceduri standard de escortare și generează riscuri suplimentare pentru personalul implicat în escortare.</p> <p>În același timp, penitenciarul nu dispune de un mijloc de transport special compartimentat destinat exclusiv escortării persoanelor deținute, escortarea fiind realizată cu mijloace de transport din gestiunea instituției, fapt ce influențează nivelul de siguranță al misiunilor executate.</p> <p>În vederea diminuării riscurilor identificate, administrația instituției înaintează periodic informații și propuneri către autoritățile competente privind identificarea unor soluții pentru consolidarea siguranței misiunilor de escortare și asigurarea condițiilor corespunzătoare de securitate pentru personal și persoanele escortate.</p> <p>Astfel, prin scrisoarea nr. 5/1246 din 13.05.2026, ANP a sesizat delegația Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control și a solicitat intervenția delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control, pentru remedierea deficiențelor constatate și asigurarea unui mecanism eficient de realizare a procedurilor de escortare a persoanelor deținute, menționând privind următoarele:</p>

		<p>1.Soluționarea problemelor privind escortarea deținuților din/spre Penitenciarele nr. 8 și 12 din or. Bender, prin eliminarea blocajelor și practicilor actuale;</p> <p>2.Instituirea unui mecanism permisiv, eficient și previzibil de realizare a escortărilor, care să reglementeze în mod clar procedurile de transfer și să prevină riscurile de reținere arbitrară;</p> <p>3.Adoptarea acțiunilor necesare pentru asigurarea circulației mijloacelor de transport special, dotate conform standardelor specifice de transportare a persoanelor privative de libertate, care să garanteze siguranța persoanelor deținute și a personalului de escortare;</p> <p>Elaborarea, după caz, a unor protocoale distincte și securizate cu privire la transportarea deținuților, aplicabile atât persoanelor private de libertate, cât și personalului penitenciar.</p>
2.	Identificarea unei soluții pentru a garanta respectarea cerințelor de accesibilitate, confidențialitate și securitate a mecanismelor externe de plângere.	<p>Conform prevederilor Ordinului ANP nr. 210, în cadrul instituției penitenciare nr. 8-Bender, corespondența condamnaților este ridicată zilnic din cutia poștală amplasată în zona locativă la care condamnații au acces nelimitat. Aceasta fiind înregistrată în registre speciale, conform indicatorului tip aprobat de către ANP.</p> <p>De asemenea a fost aprobat un ordin intern de către conducătorul instituției, prin care a fost desemnată persoana responsabilă de ridicarea și înregistrarea corespondenței, acesta fiind Ofițerul principal al Serviciului secretariat, expedierea fiind încredințată angajaților Secția logistică și administrare, corespondența ulterior este transportată la oficiul Poștei Moldova, care este amplasată în s.Varnița, r. Anenii Noi.</p> <p>Totodată, deținuții sunt informați despre dreptul de a depune plângeri externe, iar la necesitate deținuții sunt asigurați gratuit cu foi, pixuri și plicuri conform legislației în vigoare.</p>
3.	Elaborarea unor proceduri unice cu referire la categorisirea și repartizarea deținuților.	<p>În vederea asigurării aplicării uniforme a cadrului normativ și excluderii practicilor neuniforme, la repartizarea deținuților în instituția dată se va lua în calcul inclusiv cu respectarea prevederilor Codului de executare, Codului penal și Statutului executării pedepsei de către condamnați, în special a art. 196–199, 205, 206 și 309 din Codul de executare, art. 72 din Codul penal și secțiunilor 3, 7, 11, 12, 15–20 și 42 din Statut.</p>
4.	Îmbunătățirea infrastructurii instituțiilor penitenciare, prin compartimentarea dormitoarelor mari în spații mai mici.	<p>La moment, în cadrul instituției penitenciare se efectuează lucrări de reparație a 7 celule de dimensiuni reduse, cu respectarea normei minime de 4 m² pentru fiecare deținut, cu asigurarea accesului la blocul sanitar amplasat pe etaj în vederea garantării condițiilor minime de detenție și îmbunătățirii condițiilor de trai ale persoanelor deținute.</p> <p>Cu toate acestea, implementarea integrală a recomandării privind compartimentarea dormitoarelor mari în spații mai mici este dificil de realizat, întrucât instituția penitenciară nu dispune de acces la rețele centralizate de aprovizionare cu apă, energie electrică, agent termic și canalizare. Lipsa infrastructurii</p>

		<p>ingineresti necesare generează dificultăți tehnice și financiare semnificative în procesul de amenajare a unor spații separate, conforme cerințelor de exploatare și normelor sanitare în vigoare.</p>
<p>5.</p>	<p>Facilitarea asigurării ca deținuții să mențină o legătură adecvată cu exteriorul (în afara penitenciarului), inclusiv și să dezvolte relațiile cu familiile, cât mai normal posibil. Astfel ca deținuții să aibă posibilitatea să comunice cu familiile lor și cu prietenii lor, la intervale regulate (asigurarea cu vizite, corespondență, convorbiri telefonice).</p>	<p>Cadrul normativ în materie este reglementat, în principal, de art. 213 din Codul de executare, care stabilește condițiile și modalitățile de desfășurare a întrevederilor condamnaților.</p> <p>Suplimentar, prin Legea nr. 451/2023, art. 213 din Codul de executare a fost completat cu alin. (2¹), fiind instituită posibilitatea desfășurării întrevederilor de scurtă durată prin intermediul aplicațiilor pentru videoconferințe. Potrivit noimei menționate, întrevederile respective se desfășoară în spații special amenajate, sub supravegherea vizuală sau prin intermediul sistemelor video ale administrației instituției penitenciare. Prin modificările respective a fost extinsă posibilitatea exercitării dreptului persoanelor deținute de a menține legătura cu rudele și familia. Această soluție este relevantă inclusiv în contextul specific al Penitenciarului nr. 8 – Bender, unde accesul fizic al vizitatorilor este îngreunat de amplasarea geografică a instituției în zona necontrolată de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova.</p> <p>Totodată, prin Ordinul ministrului justiției nr. 92/2025, a fost aprobat Regulamentul de utilizare a aplicațiilor web/online în cadrul instituțiilor penitenciare. Actul normativ stabilește condițiile tehnice și organizatorice pentru desfășurarea întrevederilor prin videoconferință, precum și obligațiile instituțiilor penitenciare privind asigurarea infrastructurii tehnice necesare și funcționarea sistemelor informatice.</p> <p>De asemenea, este de menționat că, în Penitenciarul nr. 8-Bender este amplasată lădiță poștală care este gestionată de către ÎS „Poșta Moldovei”. Scrisorile sunt ridicate zilnic, înregistrate conform procedurii, cu ulterioara expediere la Î.S. „Poșta Moldovei”, sediul acesteia fiind situat în r. Anenii Noi, s. Varnița. Persoana responsabilă de ridicarea corespondenței din lădița poștală este ofițerul principal al Serviciului secretariat, iar de transportul corespondenței este responsabilă Secția logistică și administrare.</p> <p>Toate aceste măsuri sunt aplicate riguros, fiind esențiale pentru stabilitatea emoțională a deținuților, respectarea drepturilor omului și pregătirea eficientă pentru reintegrarea socială post-detenență.</p>
<p>6.</p>	<p>Implementarea integrală a Planului de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciare la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024 – 2027.</p>	<p>Conform Planului de acțiuni privind alinierea instituțiilor penitenciar e la standardele europene și combaterea subculturii criminale pentru anii 2024-2027, din totalul de 43 de acțiuni prevăzute, în perioada de raportare se constată următoarea situație:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizate – 13 acțiuni (inclusiv acțiuni cu caracter continuu, pentru care, în perioada de raportare 3 luni 2026, au fost întreprinse măsuri de realizare); • în curs de realizare continuă – 27;

		sistate temporar – 3 (acțiunile 1d, 3d și 4e).
7.	Documentarea și raportarea deplină a leziunilor corporale în corespundere cu Protocolul de la Istanbul și prevederile Ordinului (comun) nr.77 din 31.12.2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.	<p>Elaborarea și aprobarea procedurilor instituționale de conduită, în caz de pretinse cazuri de tortura, tratament inuman și degradant pentru standardizarea acțiunilor personalului (inclusiv medical) în locurile de detenție inclusiv revizuirea practicii aplicării Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, aprobat prin ordinul nr. 572 (MJ) / 77 (PG) etc. din 31.12.2013, menționăm că, prin Ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 150/2024, a fost instituit, în cadrul sistemului administrației penitenciare, Registrul electronic privind cazurile de leziuni corporale, aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și/sau a armei de foc ori a pretinselor acte de rele tratamente.</p> <p>În vederea asigurării îndrumărilor practice de utilizare pentru personal, a fost aprobat și Regulamentul cu privire la Registrul electronic, care stabilește modul de organizare a evidenței, înregistrării, documentării și expedierii către instituțiile competente a comunicatelor și rapoartelor aferente, indiferent de circumstanțele în care au fost produse leziunile sau au fost invocate pretinse acte de rele tratamente.</p> <p>Astfel, mecanismul instituit asigură raportarea promptă a tuturor cazurilor constatate de personalul penitenciar sau sesizate de persoanele deținute către procuratură și Oficiul Avocatului Poporului.</p>
8.	Elaborarea unor proceduri de colaborare între specialiști (abordare multidisciplinară) în vederea oferirii serviciilor integrate pentru persoanele cu probleme de sănătate mintală.	<p>Cu suportul CoE, urmează în luna iulie curent să fie inițiat un proiect pilot în 3 instituții penitenciare (P4, P6, P7) în scopul creării echipelor multidisciplinare de comun cu Centrele Comunitare de Sănătate Mintală, de pe lângă instituțiile penitenciare, care vor beneficia de instruire și monitorizare a activităților implementate pentru fortificarea domeniului de asistență. Ulterior, dacă modelul va fi unul de succes, va fi transpus în toate instituțiile penitenciare. La moment, asistența medicală pe domeniu de sănătate , mintală este asigurată de către medicul psihiatru, angajat 0,5 salariu.</p> <p>Actualmente, în cadrul instituțiilor penitenciare sunt funcționale echipe multidisciplinare formate din reprezentanți ai mai multor servicii.</p> <p>Totodată, este implementat Instrumentul de evaluare a riscurilor și necesităților, care permite identificarea necesităților individuale ale persoanelor private de libertate, inclusiv a vulnerabilităților asociate sănătății mintale, facilitând planificarea intervențiilor specifice acestei categorii de deținuți.</p> <p>Colaborarea dintre specialiști se realizează prin evaluări periodice, schimb de informații relevante și stabilirea măsurilor individualizate de asistență și monitorizare, în conformitate cu competențele funcționale ale fiecărui serviciu.</p> <p>În cazul episoadelor psihotice acute sau a riscului de autovătămare/suicid major care depășește capacitatea de intervenție a serviciului medical intern din penitenciar, membrii</p>

		echipei multidisciplinare, cel mai des medicul psihiatru sau angajatul cu atribuții de psiholog, apelează și invită ca participant în echipa de intervenție, reprezentant de la Centrul Comunitar de sănătate mintală (CCSM) teritorial sau serviciul de urgență pentru internare provizorie în condiții de siguranță.
9.	Instituirea un mecanism funcțional pentru cazurile de automutilare, care să nu se limiteze la înregistrarea incidentului, ci să includă intervențiile specialiștilor și remedierea problemelor care au declanșat comportamentul.	<p>În sistemul penitenciar este aplicată Instrucțiunea privind intervenția personalului penitenciar în cazuri de automutilare, tentativă de suicid și refuz de hrană declarat de deținuți, aprobată prin Ordinul ANP nr. 74/2020, care reglementează atât măsurile de prevenire, cât și intervenția multidisciplinară și monitorizarea cazurilor.</p> <p>Mecanismul existent nu se limitează la simpla înregistrare a incidentelor, ci presupune implicarea coordonată a subdiviziunilor medicale, psihologice, de reintegrare socială și siguranță și regim, cu identificarea cauzelor comportamentului auto agresiv, evaluarea riscurilor și necesităților individuale, acordarea asistenței medicale și psihologice, elaborarea recomandărilor pentru personal și monitorizarea continuă a cazului.</p> <p>Totodată, persoanele predispuse la suicid și automutilare sunt incluse în categoria deținuților din „grupul de risc”, fiind aplicate măsuri de evaluare psihodiagnostică, consiliere psihologică, intervenții psihocorecționale și planuri individualizate de intervenție, conform Instrucțiunii aprobate prin Ordinul directorului DIP nr. 466/2015.</p>
10.	Monitorizarea sistematică a situației și întreprinderea măsurilor instituționale pentru facilitarea accesului rudelor la instituție, inclusiv prin consolidarea mecanismelor de cooperare cu autoritățile competente și raportarea promptă a impedimentelor identificate.	<p>În cadrul Penitenciarului nr.8-Bender, accesul și întrevederile de scurtă/lungă durată a condamnaților cu rudele, sunt acordate conform art.213 Cod de Executare și pct.284 al Statutului Executării Pedepsei de către Condamnați, fără careva interdicții. Pe parcursul anului 2023 au fost acordate 255 întrevederi de scurtă durată și 94 de lungă durată, în anul 2024 au fost acordate 241 întrevederi de scurtă durată și 90 de lungă durată, în anul 2025 au fost acordate 271 întrevederi de scurtă durată și 105 de lungă durată. Pe parcursul perioadei date, careva plângeri din partea rudelor privind îngrădirea accesului în instituție nu au parvenit.</p> <p>În cazul sesizării, identificării impedimentelor din partea autorităților neconstituționale, conducerea instituției penitenciare v-a sesiza în regim de urgență instituțiile responsabile ale statului.</p>
11.	Asigurarea accesului efectiv la asistență medicală calificată, inclusiv prin facilitarea transferului în instituții medicale specializate, implementarea programelor de tratament necesare (inclusiv substituție cu	<p>Secția medicală din cadrul Penitenciarului nr. 8-Bender, este acreditată din 21 aprilie 2021. Transferul în instituțiile medicale locale, precum și tratamentul cu substanțe de metadină la moment întâmpină dificultăți datorită amplasării instituției în regiunea cu regim sporit de securitate, pe motivul refuzului autorităților neconstituționale de a asigura libera circulație a persoanelor și preparatelor medicale.</p> <p>Totodată administrația Penitenciarului nr. 8-Bender întreprinde toate măsurile posibile, îndreptate în asigurarea</p>

	metadonă) și organizarea sigură a gestionării deșeurilor medicale, conform standardelor sanitare aplicabile.	<p>accesului la asistență medicală calificată a tuturor condamnaților aflați în custodia instituției.</p> <p>Gestionarea deșeurilor medicale este realizată în conformitate cu Contractul nr. 4 CMV din 30.01.2026, cu Agentul economic Ecostat SRL care prestează servicii de colectare, transportare și tratare a deșeurilor medicale în conformitate cu standardele sanitare în vigoare.</p>
12.	Instruirea continuă a personalului medical și non medical în domeniul documentării leziunilor corporale, pretinselor acte de tortură despre prevederile Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse cu cruzime, inumane sau degradante”) și Ordinul (comun) nr.77 din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.	<p>Centrul de instruire desfășoară în mod sistematic activități de formare profesională continuă în domeniul prevenirii și combaterii torturii, documentării leziunilor corporale și raportării pretinselor acte de tortură, tratament inuman sau degradant.</p> <p>În cadrul programelor de instruire sunt abordate aspecte ce țin de aplicarea prevederilor Protocolului de la Istanbul („Manual de investigare eficientă și documentare a torturii și a altor tratamente sau pedepse cu cruzime, inumane sau degradante”), precum și prevederile Ordinului comun nr.572 (MJ) / 77 (PG) etc. din 31.12.2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.</p> <p>La aceste instruirii participă atât personal medical, cât și personal non medical din cadrul instituțiilor penitenciare, inclusiv angajați ai Penitenciarului nr. 8-Bender. Totodată, tematica respectivă este integrată constant în programele de formare inițială și continuă organizate pentru personalul sistemului administrației penitenciare, în scopul consolidării capacităților profesionale de prevenire, identificare, documentare și raportare corespunzătoare a pretinselor rele tratamente.</p>
13.	Elaborarea și implementarea unui plan de acțiuni cu termene concrete, în vederea eliminării impedimentelor existente și garantării aprovizionării continue a instituției.	De către Penitenciarul nr. 8-Bender, anual este întocmit planul de activitate și registrul riscurilor unde sunt prevăzute dificultățile cu care se confruntă în aprovizionarea instituției, necătând la impedimentele existente.
Recomandări în urma vizitei de monitorizare efectuate în iunie 2021		
14.	Facilitarea asigurării ca deținuții să mențină o legătură adecvată cu exteriorul (în afara penitenciarului), inclusiv să dezvolte relațiile cu familiile, cât mai normal posibil, astfel ca deținuții	Identificat cu informația prezentată la pct. 5.

	să aibă posibilitatea să comunice cu familiile lor și cu prietenii lor, la intervale regulate (asigurarea cu vizite, corespondență, convorbiri telefonice)	
15.	Identificarea (și monitorizarea) permanentă a unor proceduri clare, securizate și în siguranță (atât pentru deținuți, cât și pentru personalul penitenciar) privind transportarea deținuților spre/de la Penitenciarul nr. 8 Bender	Identic cu informația prezentată la pct. 1.
16.	Reevaluarea repartizării deținuților în sistemul penitenciar în vederea unei mai bune siguranțe și securități a deținuților, luând în calcul și amplasarea penitenciarului în raza teritorială apropiată domiciliului/familiei deținuților.	Actualmente, în procesul de repartizare a deținuților se ține cont, în primul rând, de locurile disponibile în instituție, în vederea respectării art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, și ulterior conform prevederilor art. 199 alin. (2) din Codul de executare, se dă prioritate penitenciarului situat mai aproape de localitatea de domiciliu sau reședință a condamnatului, în special la cererea deținuților sau a rudelor acestora, cu domiciliul în raza dislocării instituției date.
17.	Informarea/instruirea personalului despre prevederile art. 166(1) din Codul penal RM și despre procedurile obligatorii indicate în Ordinul (comun) nr. 77 din 31.12.2013.	<p>Centrul de instruire realizează în mod constant activități de informare și instruire profesională a personalului din sistemul administrației penitenciare privind prevenirea și combaterea torturii, tratamentelor inumane sau degradante.</p> <p>În cadrul programelor de formare inițială și continuă sunt abordate prevederile art. 166¹ din Codul penal al Republicii Moldova, precum și procedurile obligatorii prevăzute de Ordinul comun nr.572 (MJ) / 77 (PG) etc. din 31.12.2013 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.</p> <p>Activitățile de instruire vizează consolidarea cunoștințelor și responsabilităților funcționale ale personalului în ceea ce privește identificarea, documentarea, raportarea și reacționarea corespunzătoare la pretinsele cazuri de rele tratamente, fiind organizate cu participarea angajaților din diferite instituții penitenciare, inclusiv ai Penitenciarul nr. 8-Bender.</p> <p>Totodată, subiectele respective sunt integrate periodic în curricula și sesiunile de formare profesională desfășurate în cadrul sistemului administrației penitenciare.</p>